

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

E.W. Kegel (FvD)
(d.d. 17 januari 2023)

Nummer
3918

Onderwerp
Energieverbruik provinciehuis

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Op 14 september 2022 is het gerenoveerde provinciehuis geopend. Bij de opening van het provinciehuis kwam het gehele oeuvre aan klimaat 'newspeak' voorbij (duurzaam, energieneutraal, klimaatneutraal). Ook in zijn nieuwjaarstoespraak refereerde de Commissaris der Koning hieraan:

“Een verbouwing die zich voor een gedeelte weer terugbetaalt omdat het gebouw energieneutraal is en dus ook veel minder energie vraagt. Dat is toch juist in deze tijd van groot belang.”

Wat FVD in tegenspraak lijkt te staan tot dit streven is de gigantische videowall die in de evenementenhal van het C-gebouw er is gekomen. Ook zijn er overal door het gebouw schermen opgehangen waarvan de functie vaak onduidelijk is of die nutteloze informatie bevatten. Ook zijn de fractiekamers met een scherm uitgerust waarmee het logo van de vertegenwoordigende groepen en partijen afgebeeld wordt.

- 1. Kunt u in detail (zowel qua kosten als techniek) duiden hoe de term energieneutraal geïnterpreteerd dient te worden voor het gerenoveerde provinciehuis, ook in relatie tot de uitspraken van de CdK tijdens zijn nieuwjaarstoespraak, zoals “gedeeltelijk terugbetalen”, “veel minder energie vragen”?*

Met de term energieneutraal wordt bedoeld dat het verbruik van gebouwgebonden installaties in gebouw C met eigen middelen wordt opgewekt (warmte/koudeopslag, warmtepomp, zonnepanelen). Na het implementatiejaar en de vier seizoenen in een jaar is een duidelijk beeld te geven van hoe het gebouw presteert energetisch en qua kosten.

- 2. Kunt u een overzicht geven van het energieverbruik van de afgelopen jaren van het provinciehuis, zodat een indruk ontstaat in de eerste resultaten van de energiebesparingen van het nieuwe gebouw? Kunt u dat in de vorm van onderstaande tabel doen voor de jaren 2019 t/m 2022, zoals hieronder weergegeven?¹*

2019	verbruik stroom	verbruik gas	verbruik overig
okt			

¹ Vanwege de coronacrisis met gerelateerd thuiswerken is een opstelling over een langere periode noodzakelijk om een inzicht te verkrijgen.

nov			
dec			

2020	verbruik stroom	verbruik gas	verbruik overig
okt			
nov			
dec			

enzovoorts voor de jaren 2021 en 2022

2019	verbruik stroom	verbruik gas	verbruik overig
okt	330525 KWh	N.v.t.	N.v.t.
nov	321602 KWh	N.v.t.	N.v.t.
dec	306258 KWh	N.v.t.	N.v.t.

2020	verbruik stroom	verbruik gas	verbruik overig
okt	257851 KWh	N.v.t.	N.v.t.
nov	258448 KWh	N.v.t.	N.v.t.
dec	onbekend	N.v.t.	N.v.t.

2021	verbruik stroom	verbruik gas	verbruik overig
okt	258333 KWh	N.v.t.	N.v.t.
nov	273226 KWh	N.v.t.	N.v.t.
dec	311141 KWh	N.v.t.	N.v.t.

2022	verbruik stroom	verbruik gas	verbruik overig
okt	339.852 KWh	N.v.t.	N.v.t.
nov	382.785 KWh	N.v.t.	N.v.t.
dec	442.288 KWh	N.v.t.	N.v.t.

In de jaren 2020 en 2021 is het energieverbruik lager i.v.m. de sluiting van het provinciehuis door de uitbraak van de corona pandemie.

Er wordt in het provinciehuis geen gebruik gemaakt van gas.

3. *Wat zijn de overwegingen geweest om de gigantische videowall te plaatsen?*

Omdat er steeds meer verbindende evenementen worden georganiseerd en gefaciliteerd, is een hoge mate van flexibiliteit gewenst bij de inrichting van de evenementenhal. Om aan deze wens invulling te geven, zijn diverse opties bekeken waaronder de inzet van 4 professionele beamers met schermen. Er is uiteindelijk gekozen voor een videowall, omdat deze onder alle omstandigheden een goed zichtbare presentatie geeft, en breder ingezet kan worden dan alleen voor het visueel ondersteunen van presentaties. Zo wordt bijvoorbeeld ook gedacht aan het visualiseren van initiatieven, startups, projecten en opgaves waar de provincie een bijdrage aan levert, om op deze wijze de maatschappelijke bijdragen, taken en verantwoordelijkheden van de provincie meer onder de aandacht te brengen.

4. *Is het ooit een overweging geweest dat de aanschaf van deze videowall wellicht op gespannen voet staat met doelstellingen zoals duurzaam, energieneutraal e.d.en in dat kader met de aanschaf en installatie er een verkeerd signaal is?*

Bij elke keuze zijn de doelstellingen zoals duurzaamheid en energie uiteraard meegenomen. Dit is de reden dat bewust is gekozen voor deze LED-videowall. Met name op het duurzaamheidsaspect biedt deze videowall diverse voordelen t.o.v. andere oplossingen. De technische levensduur van de videowall is minimaal 12 jaar. Daarbij is deze opgebouwd uit kleine panelen van 25x25cm welke individueel te wisselen zijn indien er een defect op treedt. Deze defecte panelen kunnen eenvoudig gerepareerd worden, waarna ze weer opnieuw kunnen worden ingezet. Indien de videowall volledig vervangen wordt, zijn alle onderdelen en componenten herbruikbaar (no-waste principe). Bij de optie van 4 beamers, zouden in dezelfde gebruikperiode, de beamers 1x vervangen moeten worden en de lampen 1x per jaar, waarbij met name de lampen niet meer herbruikbaar zijn.

5. *Wat zijn de aanschafkosten van deze videowall geweest?*

De aanschafkosten van deze videowall waren € 438.000.

De kosten voor dezelfde gebruiksduur van 12 jaar in het geval van 4 professionele beamers, zouden totaal € 408.000 totaal bedragen. In deze kosten is rekening gehouden met aanschaf van de beamers en presentatieschermen (circa € 2.000 per stuk), 1x vervangen van de beamers (circa € 25.000 per stuk) en 1x per jaar het vervangen van de lampen (circa 5.000 per stuk).

6. *Wat is het energieverbruik van deze videowall?*

Het energieverbruik van deze videowall varieert afhankelijk van de getoonde presentatie. Omdat gebruik gemaakt wordt van energiezuinige LED's en energiebesparende technologie, wordt bij bijvoorbeeld een volledig zwart scherm met alleen het PZH logo boven de deuren slechts een minimum aan stroom verbruikt. Bij het gebruik van meer lichte kleuren en/of een hogere lichtintensiteit, neemt het stroomgebruik toe. Bij een volledig wit scherm met maximum lichtintensiteit is het verbruik maximaal 260 Watt. Omdat presentaties met minder dan de helft van de lichtintensiteit worden getoond, en presentaties uit verschillende kleuren en tinten bestaan, zal het regulier verbruik niet boven 88 Watt uitkomen per cabinet. De videowall bestaat in totaliteit uit 198 cabinets. Het energieverbruik van de optionele beamers zou 4 x 1.850 Watt bedragen.

7. *Wat is het nut van de gigantische hoeveelheid schermen die door het hele gebouw heen zijn geplaatst (onder andere bij de printers)?*

De schermen die door het hele gebouw heen zijn geplaatst dienen diverse doelen. Zo zijn er diverse schermen geplaatst die de bezoekers en medewerkers informeren en begeleiden naar de ruimte waar zij moeten zijn. Op diverse plekken zijn schermen geplaatst voor het Narrow-casting systeem. Op deze schermen kunnen bezoekers en medewerkers geïnformeerd worden over allerlei zaken. Hierbij kan je denken aan informatie over de organisatie, OV weer en verkeer, maar ook over evenementen of wetenswaardigheden. In de vergaderruimtes zijn hybride vergaderschermen geplaatst. Deze schermen beschikken over de speciale technieken waardoor het hybride vergaderen optimaal wordt ondersteund. Hierdoor wordt het hybride- of thuiswerken aantrekkelijker met als gevolg dat er veel minder reisbewegingen nodig zijn om op tot een goed overleg of samenwerking te komen. Bij de keuze voor de schermen is het stroomverbruik een belangrijke factor. Zo verbruikt geen van de schermen meer dan 150 Watt maximaal aan stroom.

8. *Bent u het met ons eens dat het veel energiebewuster is om de aanduidingen op de fractiekamers met een simpele geprinte kaart te doen dan met een voortdurend verlicht scherm? Zo niet, waarom niet?*

Nee, de aanduidingen op de fractiekamers met een simpele geprinte kaart is inderdaad energiezuiniger dan het inzetten van een voortdurend verlicht scherm. Maar het scherm biedt naast de reguliere aanduiding, ook de mogelijkheid om andere boodschappen te tonen. Deze mogelijkheden worden nog verder verkend.

Den Haag, 14 februari 2023

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, plv. voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

drs. J.N. Baljeu